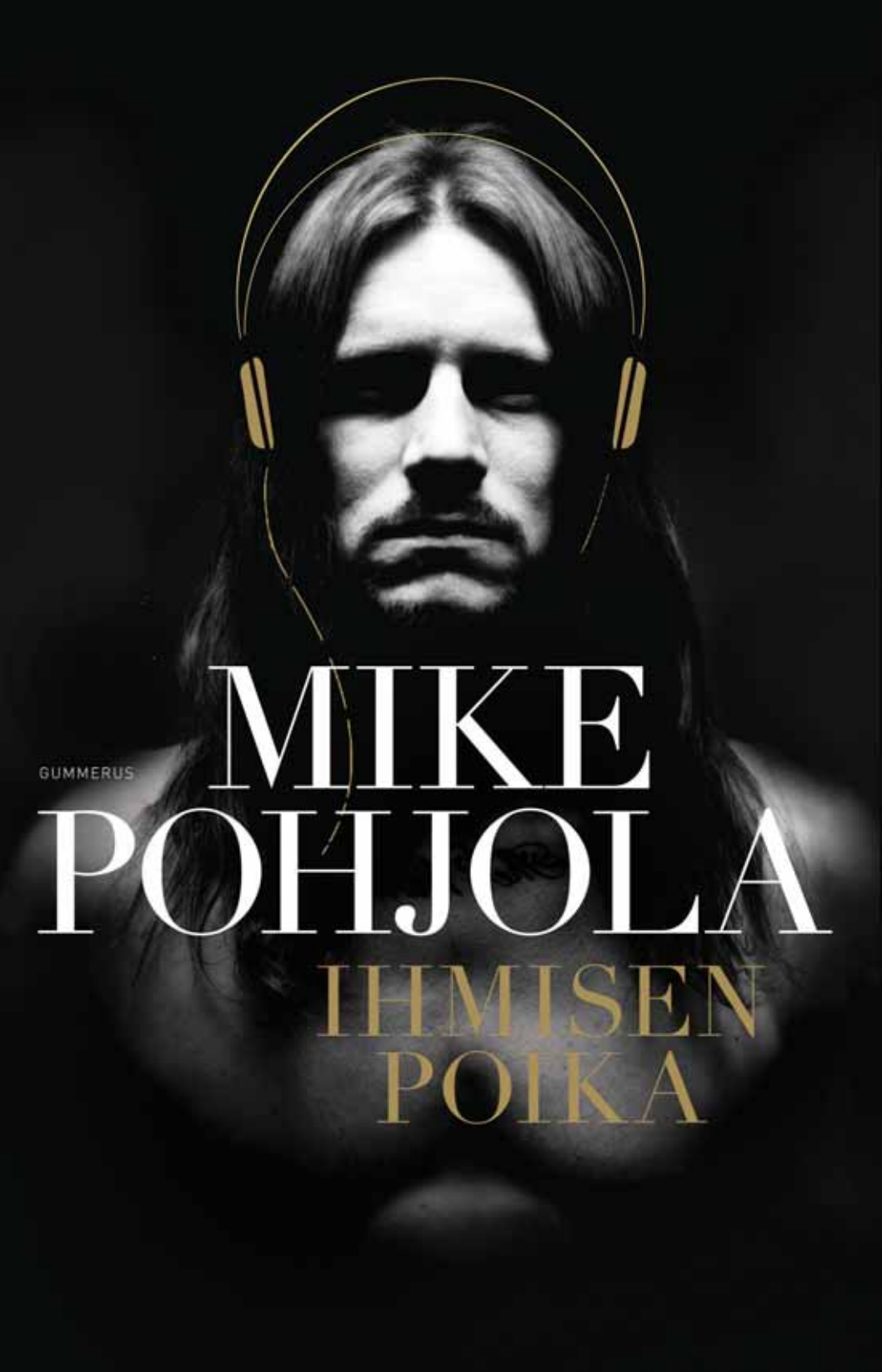
GUMMERUS
MIKE
POHJOLA
IHMISEN
POIKA

MIKE POHJOLA

IHMISEN POIKA

Gummerus

© Mike Pohjola ja Gummerus Kustannus Oy

Kustantaja:
Gummerus Kustannus Oy
Helsinki

Painopaikka:
Bookwell Oy
Juva 2011

ISBN 978-951-20-8591-0

”Hän, jota Jumala on koskettanut, on aina oleva muista erillään: hän on, mitä ikinä tekeekin, muukalainen ihmisten joukossa; hänet on merkitty.”

– Ernest Renan, L'Avenir de la science

I

MAAILMAN LUOMISEN KIRJA

Rauha sinulle, rakas lukijani. Muistan, kun olit lapsi ja mietit, milloin maailma sai alkunsa. Itse olet sen jo lähes unohtanut.

Minä olin niin kuin sinäkin ja halusin tietää, milloin maailma luotiin. Luin nuorena poikana Mooseksen kirjoja ja yritin laskea sukutauluja taaksepäin.

Kun Terah oli elänyt 70 vuotta, hänelle syntyi Aabraham ja Aabraham oli satavuotias, kun Iisak syntyi. Eli Terah syntyi sataseitsemänkymmentä vuotta ennen Iisakia. Kun laskin tätä taaksepäin Terahista Nooaan ja Nooasta Aadamiin, huomasin, että Aadam luotiin savesta tuhatyhdeksänsataaneljäkymmentäkuusi vuotta ennen Aabrahamin syntymää. Ja kun laskin siitä eteenpäin Iisakista Daavidiin ja Daavidista Jeesukseen, sain tulokseksi, että maailma luotiin kolmetuhattaseitsemänsataaluvulla ennen Kristusta.

Nykyään maailma olisi siis Raamatun perusteella vähän alle kuusituhatta vuotta vanha.

Suomalaiset, jotka ovat kristittyjä ja uskovat Raamattuun, uskovat kuitenkin, että maailma syntyi noin kolmetoistamiljardialuvulla ennen Kristusta.

Alussa oli piste, pienempi kuin mikään mitä voi olla. Se oli loputtoman kuuma ja loputtoman tiheä, sillä kaikki tulevan maailmankaikkeuden lämpö ja paino oli siinä valmiina. Se alkoi laajeta ja sen laaje-

tessa syntyivät painovoima ja muut luonnonlait. Syntyivät myös hiukkaset, jotka kantavat valoa.

Syntyi atomeita. Ne yhdistyivät myöhemmin aineeksi, josta kaikki elävä muodostuu. Ennen pitkää syttyivät avaruuden loputonta yötä valaisemaan ensimmäiset tähdet. Miljardien vuosien kuluttua niistä muodostui galakseja, joissa oli aurinkokuntia, planeettoja ja kuita. Yksi näistä oli Aurinkokunta, jonka kolmas planeetta oli Maa. Alussa Maa oli muodoton ja tyhjä, mutta Aurinko paistoi nukkuvan Maan yllä ja sen hauraan kuoren alla valtavat voimat odottivat vapauttamistaan. Atomit alkoivat muodostua soluiksi, ja solut satojen miljoonien vuosien aikana kasveiksi ja eläimiksi. Planeetan mantereet yhdistyivät ja hajosivat, valtameret nousivat ja laskivat, napajäät levisivät ja vetäytyivät.

Eläinlajeja syntyi ja kuoli, kehittyi ja taantui, kunnes yksi apinalaji alkoi levittäytyä erään kuuman mantereen savanneilta muihin osiin planeettaa.

Suomalaiset ja heidän uskontonsa ovat edellä mainituista asioista usein eri mieltä, mutta samaa mieltä siitä, että ihmiskulttuuri alkoi kehittyä joskus yli neljätuhatta ja alle kymmenentuhatta vuotta sitten. Oli laji sitten Jumalan savesta luoma tai ihmisapinoista hiljalleen kehittynyt, alkoi se viime jääkauden jälkeen Lähi-idässä viljellä maata, valaa savimaljakoita, lypsää lehmiä ja kehittää luusta, kivestä, pronssista ja raudasta aseita naapurilaakson maanviljelijöiden tappamiseen.

Jokaisella kylällä oli omia henkiä ja jumalia, joilla oli pelottavia nimiä: Osiris, Zeus, Iblis, Gog ja Magog, Niilin käärme Apep sekä Jahve.

Jumalille rakennettiin temppeleitä, ja heidän pappinsa panettelivat toisten jumalten pappeja ja yllyttivät heimolaisiaan pyhiin sotiin näitä vastaan. Palestiinassa eli Kaanaanmaalla asuivat heetit, foinikialaiset ja filistealaiset eli palestiinalaiset. Filistealaisten jumalia olivat Ištar, Beelsebul ja Dagon.

Tuhatviisisataa vuotta ennen Kristusta eräs babylonialainen nimeltä Aabraham, joka babylonialaisten tavoin palvoi montaa jumalaa,

uskoi Jahve-jumalan lupaavan Palestiinan maat kaikille hänen jälkeläisilleen. Niinpä Aabraham johdatti sukunsa Palestiinaan. Tarinan mukaan hänen vanhemmasta pojastaan Ismaelista polveutuvat arabit ja nuoremmasta pojastaan Iisakista polveutuvat juutalaiset. Iisak on siis se, jonka mainitsinkin, joka syntyi, kun hänen isänsä oli satavuotias.

Vähän Aabrahamin jälkeen Egypti valloitti koko Palestiinan maan ja alkoi hallita filistealaisia, juutalaisia ja kaikkia muita alueen heimoja ja pieniä kuningaskuntia.

Egyptiläiset palvoivat Osirista ja tämän sisarvaimoa Isistä, joka oli neitsyt, mutta synnytti silti Horus-jumalan. Paha jumala Set tappoi Osiriksen, mutta Osiris nousi kuolleista kohtaamaan Setin viimeisessä taistelussa, jossa viimein Osiriksen poika Horus otti voiton Setistä. Sitten Osiris päätyi hallitsemaan kuoleman valtakuntaa, missä hän tuomitsee eläviä ja kuolleita. Heidän temppeleissään oli patsaita, jotka esittivät Jumalan äitiä Isistä pitämässä sylissään Horus-vauvaa, ja toisia patsaita, jotka esittivät kuolevaa ja uudelleensyntyvää Osirista.

Pari sataa vuotta myöhemmin eräs Egyptin faarao sai päähänsä, että vain hänen sukunsa auringonjumala on oikea jumala, ja kielsi pitämästä muita jumalia. Hänen hovissaan oli juutalaissukuinen pappi nimeltä Mooses, joka inspiroitui tästä, ja ymmärsi, että koska juuri Jahve oli luvannut Aabrahamin lapsille Kaanaanmaan, olisi arabien ja juutalaisten lopetettava muiden jumalten palvonta.

Lisäksi hän oppi faraoltaan, että kun kreikkalaiset kaivertavat jumalansa ihmisen näköisiksi ja egyptiläiset eläinpäisiksi, ei jumalista pidä tehdä minkäänlaisia kuvia, sillä Jahve tai auringonjumala eivät muistuta mitään muuta, mitä maan päällä on.

Myöhemmin Mooseksen lapsuudesta alettiin kertoa tarinaa, jonka mukaan Egyptin faarao määräsi kaikki vastasyntyneet poikalapset tapettavaksi, mutta Mooseksen äiti onnistui pelastamaan poikansa.

Kun faarao menetti valtansa ja Egypti menetti otteensa Palestiinasta, meni Mooses juutalaisten luokse ja sanoi, että Jahve oli ilmestynyt hänelle ja käskenyt lopettaa Osiriksen, Beelsebulin ja muiden

vieraiden jumalten palvonnan. Mooses sanoi myös, että Jahve olikin luvannut koko Palestiinan vain Aabrahamin nuoremman pojan jälkeläisille eli juutalaisille.

Pian sen jälkeen Babylonian valtakunta, missä palvottiin Ištaria, valloitti Palestiinan maat ja ajoi juutalaiset kaupungeistaan, minkä jälkeen Persian valtakunta, missä palvottiin Zarathustraa, valloitti maat takaisin ja käski juutalaisten palata.

Mooseksen ajoista oli kulunut jo monta sukupolvea, ja juutalaiset kiinnostuivat babylonialaisten jumalista, sillä Ištarin temppelissä oli prostituoituja, joiden kanssa saattoi harrastaa pyhää yhteyttä. Babylonialaisilla oli monia omituisia tapoja, kuten värjätä keväisin kananmunia Ištarin kunniaksi, mutta näistä juutalaiset eivät innostuneet.

Rabbit ja muut elämään hengellisemmin suhtautuvat henkilöt sen sijaan kiinnostuivat Zarathustrasta ja siitä, että persialaisten mukaan maailma ja ihmiset jakautuivat hyvään ja pahaan: oli hyvä jumala ja paha jumala. Jokaisessa ihmisessä vaikuttivat nämä kaksi voimaa, ja heidän oli torjuttava pahan jumalan houkutus. Rabbit ymmärsivät nyt omaakin uskontoaan paremmin ja tajusivat, että filistealaisten palvoma Beelsebul, Kärpästen herra, oli paha vastine heidän hyvälle jumalalleen Jahvelle. Aikojen saatossa Beelsebul sai muitakin nimiä kuten Iblis ja Saatana.

Vuonna kolmesataakolmekymmentäkolme ennen Kristusta makedonialainen Aleksanteri Suuri valloitti monen muun valtakunnan ohella myös juutalaisten ja muiden pikkuheimojen maat ja yhdisti ne kaikki valtavaksi imperiumiksi.

Aleksanteri Suuren ja makedonialaisten jumala oli Zeus. Zeun poika oli Herakles, jonka jälkeläinen suoraan alenevassa polvessa Aleksanteri itsekin oli. Jumalan poika valloitti kaikki tunnetut maat.

Aleksanteri Suuren opettaja oli filosofi Aristoteles. Kreikkalaisten kaupunkivaltioissa oli paljon muitakin filosofeja ja taiteilijoita, jotka levittivät tietoaan ja ymmärrystään itään myös juutalaisille, ja monet rabbit ja kirjanoppineet oppivat lukemaan kreikkalaisia kir-

joituksia. Samoin egyptiläinen lääketiede levisi Aleksanteri Suuren valtakunnassa.

Aleksanterin armeijassa palveli sotilaita ja upseereja jokaisesta hänen valloittamastaan heimosta, ja lopulta hän marssi kauemmas itään kuin kukaan koskaan, ja valloitti Intian.

Intiassa palvottiin monia jumalia, mutta myös miestä nimeltä Gautama, joka oli syntynyt neitsyestä, mietiskellyt, sitä kautta noussut jumalten vierelle ja saanut nimen Buddha. Buddha opetti pidättäytymistä, kohtuullisuutta, väkivallattomuutta ja mietiskelyä, mutta nämä ajatukset eivät innostaneet väsyneitä sotilaita.

Pian Aleksanteri Suuri kuoli ja hänen valtakuntansa alkoi rapistua, jolloin Intian keisari lähetti buddhalaisia lähetyssaarnaajia länteen opettamaan Buddhan viisautta Persiassa, Egyptissä, Kreikassa, Babyloniassa ja Palestiinan pienille heimoille.

Kaukana lännessä oli entinen tasavalta nimeltä Rooma. Sitä hallitsi keisari Augustus, joka oli siinnyt, kun jumala Apollo oli saattanut hänen neitseellisen äitinsä raskaaksi tämän nukkuessa. Rooma valloitti Kreikan, Egyptin ja Palestiinan.

Roomalaisilla oli monta jumalaa, ja he palvoivat myös kreikkalaisten ja egyptiläisten jumalia, mutta yksi heidän tärkeimmistä jumalistaan oli Saturnus, jonka syntymää juhlittiin talvipäivänseisauksen aikana. Sen kunniaksi annettiin lahjoja ystäville ja perheenjäsenille. Roomalaiset sotilaat olivat kuitenkin sotaretkillään innostuneet auringonjumalten palvonnasta ja pian Saturnuksen juhlapäivä muuttuikin Voittamattoman Auringon syntymän juhlapäiväksi.

Keisari Augustus antoi käskyn, että Rooman valtakunnassa oli järjestettävä verollepano, ja kaikkien oli matkustettava omiin kaupunkeihinsa. Tänä aikana Jahve saattoi erään juutalaisneitsyen raskaaksi tämän nukkuessa, ja Maria synnytti lapsen nimeltä Jeesus.

Persialaiset astrologit, jotka olivat oppineet Zarathustran ja Buddhan ja Aristoteleen viisautta, tulivat ylistämään lasta ja ennustamaan, että hän oli Israelin kuningas. Israelin laillinen kuningas Herodes suuttui tästä ja hänen kerrotaan määränneen kaikki vastasyn-

tyneet poikalapset tapettaviksi, mutta Jeesuksen äiti onnistui pelastamaan poikansa.

Jeesus kasvoi Egyptissä, missä palvottiin Jumalan äitiä Isistä, lapsijumala Horusta ja kuoleman voittanutta jumalaa Osirista. Siellä oli myös buddhalaisia temppeleitä, joissa mietiskeltiin eristyksissä muusta maailmasta, ja kreikkalaisia filosofeja, jotka muistivat humanistisia ja rauhanomaisia viisauksia. Mutta Jeesukselle opetettiin myös hänen heimonsa omaksumia persialaisia tarinoita hyvän jumalan ja pahan jumalan taistelusta, ja hänelle kerrottiin Jahvesta, joka oli juutalaisten jumala.

Aikuisena Jeesus palasi Israeliin ja tutustui Johannes Kastajaan, joka oli oppinut buddhalaisilta lähetyssaarnaajilta, että joka tahtoi olla Jahven lähellä, hänen piti olla uskollinen, rehellinen ja moraalinen, auttaa ihmisiä ja edesauttaa tasa-arvoa ja vapautta. Johannes Kastaja ja buddhalaiset opettivat, että pyhä mies ei saanut mennä naimisiin vaan hänen piti elää köyhänä ja selibaatissa. Jeesus alkoi seurata Johannes Kastajaa.

Roomalaiset kuitenkin sortivat arabeja, filistealaisia ja juutalaisia, ja Jeesus sai omiakin seuraajia, jotka alkoivat sanoa, että hän on Jumalan poika ja että hänen on johdettava taistelua roomalaisia vastaan. Jeesus innostui tästä itsekin, mutta roomalaiset tappoivat Jeesuksen.

Eräät Jeesuksen seuraajista alkoivat levittää tarinoita, että Jeesus nousi kuolleista ja nousee jonain päivänä kohtaamaan roomalaisen Saatanan viimeisessä taistelussa, jossa viimein Jumalan poika ottaa voiton Roomasta. Sitten Jeesus päätyisi hallitsemaan kuoleman valtakuntaa, missä hän tuomitsee eläviä ja kuolleita.

Monet juutalaiset innostuivat palvomaan Jeesusta, ja pian häntä pidettiin lähes Jahven veroisena jumalana. Jeesuksen palvonta levisi ja johti kapinointiin, mutta roomalaiset yrittivät kieltää uskonnon.

Samaan aikaan Palestiinan juutalaiset kapinoivat roomalaisia vastaan ja suuri osa juutalaisista ajettiin maanpakoon Palestiinasta. He muuttivat asumaan Kreikan, Egyptin, Persian ja Babylonian alueille, missä he jatkoivat eloaan. Sen jälkeen Palestiinaa asuttivat filistealaiset, arabit ja roomalaiset.

Muutaman vuosisadan kuluttua Rooman keisari alkoi palvoa Jeesusta. Hän käski poistaa temppeleistä vanhojen jumalten patsaat ja korvata ne patsailla, jotka esittivät Jumalan äitiä Mariaa pitämässä sylissään Jeesus-vauvaa, ja toisilla patsailla, jotka esittivät kuolevaa ja uudelleensyntyvää Jeesusta. Voittamattoman Auringon syntymän juhlana alettiinkin juhlia Jeesuksen Kristuksen syntymää, ja kristityt antoivat toisilleen lahjoja niin kuin Saturnuksen ja auringon palvojatkin olivat antaneet.

Roomasta tuli kristinuskon keskus ja se alkoi levittää uskontoa myös pohjoiseen. Pohjoisessa asui barbaarisia heimoja, jotka palvoivat sellaisia jumalia kuin Thor, Teutates, Freija, Ukko, Perkunas, Mattarakka, Väinämöinen ja Odin.

Samalla keisari määräsi kirkolliskokoukset päättämään, mikä oli oikea tapa harjoittaa kristinuskoa ja oliko Jeesus Jumalan poika, Jumala itse vai kenties Jumalaksi noussut ihminen. Kymmenistä eri evankeliumeista valittiin komitealla neljä, jotka liitettiin kristinuskon pyhään kirjaan.

Viisisataa vuotta roomalaiset taistelivat barbaariheimoja vastaan, mutta lopulta barbaarit hajottivat Rooman. Kristinusko hajosi kahtia läntiseen ja itäiseen versioon.

Entisillä Persian ja Babylonian mailla eräs arabikauppias, jonka heimo polveutui Aabrahamin vanhemmasta pojasta, tapasi kristittyjä kauppiaita ja buddhalaisia filosofeja ja päätti näiden innoittamana vetäytyä luolaan mietiskelemään. Siellä hän uskoi saaneensa näyn Jahvelta. Hän halusi käännyttää muutkin heimonsa jäsenet ja selitti heille, että ylijumala Allah oli todellisuudessa sama kuin Jahve, eikä muita jumalia saanut enää palvoa. Uskonto levisi nopeasti, ja pian Palestiinan, Babylonian ja Persian maiden heimot kääntyivät islamiin.

Muslimit ajattelivat, että koska Jahve oli luvannut Palestiinan maat kaikille Aabrahamin jälkeläisille, ne kuuluivat myös arabeille, ja koska monet arabit olivat muslimeja, se kuului kaikille muslimeille. Juutalaiset sen sijaan olivat sitä mieltä, että ne olikin oikeastaan luvattu vain Aabrahamin nuoremman pojan jälkeläisille ja sitä myö-

ten myös kaikille niille, jotka olivat myöhemmin kääntyneet juutalaisuuteen. Kristityt taas uskoivat, että Jeesus voisi palata maan päälle vasta, kun juutalaiset hallitsisivat Palestinaa, joten he tukivat juutalaisia tässä kiistassa, joka tulisi jatkumaan vielä pitkään. Edes muslimit eivät muistaneet, että monet heidän esi-isänsä kuten assyrialaiset ja filistealaiset olivat asuneet alueella jo ennen Aabrahamin heimon tuloa.

Monelle Euroopan barbaarikansalle yksi tärkeistä jumalista oli ukkosen jumala Taivaan Isä, josta käytettiin nimiä Thor, Taara, Taranis, Perun, Perkunas, Perkele ja Ukko. Heillä oli myös viisauden ja kuoleman jumala, joka oli ripustettu puuhun kuolemaan, ja hänestä käytettiin nimiä Väinämöinen, Wotan ja Odin.

Taivaan Isää palvottiin keskikesällä sytyttämällä kokkoja ja keskitalvella muistettiin kuoleman jumalaa, jonka kunniaksi tuotiin kuusenhavuja sisälle ja teurastettiin sika. Silloin kylän miehet pukeutuivat Thorin vaunuja vetäviksi pukeiksi ja kiersivät talosta taloon vaatimassa lahjoja.

Tuhat vuotta jälkeen Kristuksen levisi kristinusko hiljalleen Itämeren rannoille saakka sekä etelästä että idästä. Germaanien sotapäälliköt eivät halunneet palvoa rauhaa ja rakkautta julistavaa jumalaa, sillä heille tärkeintä oli sota, taistelu, kunnia, ukkonen ja taivas. Niinpä kristityt lähetyssaarnaajat oppivat selittämään, että Jeesus oli suuri sotakuningas, joka oli naulattu puuhun ja saanut sitä kautta viisautta, ja keräsi sotajoukkoja taisteluunsa Saatanaa vastaan. Ja Jeesuksen isä puolestaan oli Jahve Taivaan isä, joka istui Thorin ja Zeun lailla pilvien päällä heittelemässä salamoita. Kaiken lisäksi näin voisi taata kristillisen keisarin ja monen kuninkaan liittolaisuuden.

Niin otti moni pohjoinen kuningas Kristuksen kasteen ja monesta uhrilehdosta ja pakanatemppelistä poistettiin vanhat jumalankuvat ja korvattiin ne uusilla, joissa oli Jeesus kädet uhmakkaasti levällään, ja tämän äiti, Maria, hedelmällisyyden jumalatar. Etelän arkkitehdit ja oppineet pakotettiin pohjoiseen opettamaan uskonveljilleen, miten

rakentaa kivisiä kirkkoja, ja niin saapui sivistys lopulta Itämerenkin rannoille.

Suomalaiset pysyivät pitkään itsenäisinä pakanoina, mikä harmitti naapurin valtiomahteja jatkuvasti enemmän. Suomessa oli turkiksia, tervaa ja muita rikkauksia, joista ne hyväkkäät eivät maksaneet veroa kirkolle tai muiden maiden kuninkaille. Niinpä Novgorod valloitti ortodoksisen kristinuskon nimissä itäisiä suomalaisia ja Ruotsi katolisen kirkon nimissä läntisiä. Pyhät lehdot ja temppelit tuhottiin ja niiden paikalle rakennettiin kirkko Ulvilassa, Naantalissa, Turussa ja muilla vanhoilla kauppapaikoilla. Suomalaiset pakotettiin maksamaan veroa kirkoille ja luostareille.

Tuhatviisisataaluvulla jälkeen Kristuksen huomasi eräs saksalainen pappi, että kristillinen kirkko ei noudattanut omia oppejaan vaan oli kummallinen sekoitus juutalaisia tapoja, kreikkalaista filosofiaa, vanhojen roomalaisten uskontojen byrokratiaa, pohjoista pakanallisuutta ja itse keksittyä pyhimysten palvontaa. Kirkko oli korruptoitunut ja keskittyi kartuttamaan omaisuuttaan kansan kustannuksella. Hänen mielestään olennaista oli ihmisen ja Jahven suhde, jossa ei tarvita välittäjänä kirkkoa vaan ainoastaan Jeesus.

Pappi aloitti oman kirkkonsa, joka levisi pohjoisessa. Siellä ei koskaan ollut kunnolla ymmärretty Rooman vanhoja kirkkotapoja eikä sitä, miksi Jahven pyhä kieli oli antiikin Roomassa puhuttu kieli eikä esimerkiksi heprea, jota juutalaiset puhuivat tai aramea, jota Jeesus puhui, tai jokin kieli, jota ihmiset itse puhuivat.

Suomen länsiosia hallitsevassa Ruotsissa paikalliset aateliset kapinoivat tanskalaiskuningasta vastaan ja lopulta asettivat oman kuninkaansa hallitsemaan Ruotsia ja Suomea. Uusi kapinakuningas riitautui paavin kanssa ja saatuaan kuulla, että luterilainen kuningas saisi laillisesti ryöstää luostareiden omaisuuden, hän vaihtoi uskontoa. Niin myös Suomessa luovuttiin Rooman kirkon vallasta ja liityttiin uuteen luterilaiseen oppisuuntaan.

Luterilaisten mielestä kaikkien piti oppia lukemaan, ja kun kaikki osasivat lukea, he lukivat Raamattua, mutta myös kirjoituksia, joissa

sanottiin, että Raamattu ei pitänyt paikkaansa. Työn ja ihmisen ja yhteiskunnan ja lukutaidon merkitys kasvoi, ja pian Jahvesta ja Jeesuksesta oli kaikki mystiikka ja jännitys kadonnut.

Suomalaiset jatkoivat kirkossa käymistä, mutta unohtivat, miksi niin tekivät. Kerran vuodessa he kaivoivat kodeissaan esiin patsaan kuolemanjumala Osiris-Jeesuksesta ja värjäsivät kananmunia niin kuin babylonialaiset Ištarin palvojat olivat tehneet.

Ja kerran vuodessa palvottiin Ukkoa keskikesällä sytyttämällä kokkoja vaikka ei kukaan häneenkään uskonut ja vaikka juhla oli nimetty uudelleen Johannes Kastajan mukaan.

Ja kerran vuodessa suomalaiset kaivoivat kodeissaan esiin egyptiläishenkisen kuvaelman syntymänjumala Horus-Jeesuksesta ja tämän neitsytäidistä ja persialaisista astrologeista, joiden kunniaksi tuotiin kuusenhavuja sisälle ja teurastettiin sika. Ja tuolloin joku kylän miehistä pukeutui Thorin kärryä vetäneeksi pukiksi ja suomalaiset antoivat toisilleen lahjoja niin kuin Saturnuksen palvojatkin olivat antaneet.

Erilaisia kristillisiä lahkoja ja kultteja syntyi vähän väliä, ja jotkut niistä jäivät eloon ja keräsivät kannattajia. Buddhalaisuus, juutalaisuus ja islam tekivät tuloaan Suomeen. Monet halusivat jälleen alkaa palvoa vanhoja jumalia ja vielä useammat halusivat kokonaan unohtaa kaikki jumalat vanhanaikaisena taikauskona.

Ja niin lähes kaksituhatta vuotta jälkeen Kristuksen on hänen uskontonsa ote suomalaisten sieluista heikompi kuin se on ollut tuhanteen vuoteen. Mutta Kristuksen opetukset, jotka ovat myös Aristoteleen opetuksia ja Zarathustran opetuksia ja Buddhan opetuksia ja Mooseksen opetuksia, ne ovat muuttaneet Suomea pysyvästi, sillä sodan tilalle on tullut usko rauhaan ja kunnian tilalle usko demokratiaan.

Tästä maailmasta sinä ja minä aloitamme tämän tarinan.

II

MARJA-LIISAN KIRJA

Rakas lukijani, Marja-Liisa Sariola näytti aivan sinun äidiltäsi, kun äitisi oli kaksikymmentäviisivuotias. Kasvonmuodot, silmät, nenä, suu, vartalo, kaikki aivan kuin äidilläsikin, samoin hän oli yhtä pitkä kuin äitisi ja yhtä muodokas.

Marja-Liisa Sariola oli kuin äitisi nuorena ja pukeutui ylös asti napitettuun ruskeaan mekkoon. Jeesuksen Kristuksen syntymästä oli kalenterin mukaan kulunut vähän yli 1970 vuotta.

Marja-Liisan mies Seppo Sariola oli vaimoaan hiukan nuorempi eikä muistuttanut isääsi vähääkään. Eikä minunkaan isääni sen puoleen. Hän oli kuin 1930-luvun suomalaisesta propagandajulisteesta: vaaleatukkainen huippu-urheilija, ryhdikäs reserviupseeri ja perheyrityksen uusi toimitusjohtaja. Seppo oli saanut konservatiivisen kasvatuksen, johon tietenkin kuului myös kristillisyys, ja niinpä hän lainasi mielellään Raamattua aina tilaisuuden tullen.

Seppo oli ollut kiinnostuneempi urheilusta ja kirjallisuudesta kuin liiketoiminnasta mutta päätynyt jatkamaan isänsä työtä Sahaliike Sariola & Pojassa. Hän oli se Poika, mutta tiesi jonain päivänä olevansa se Sariola niin, että hänen poikansa olisi se Poika. Seppo oli joskus painajaisissaan nähnyt itsensä vanhana lapsettomana miehenä, jolloin kukaan ei jatkaisi Sariolan sukua eikä kukaan perisi häneltä Sahaliike Sariola & Poikaa ja liikkeen nimi pitäisi vaihtaa pelkäksi Sahaliike Sariolaksi.

Marja-Liisa oli opiskellut Turussa sairaanhoitajaksi, mutta ei ollut ehtinyt tehdä päivääkään niitä töitä, kun tapasi ulvilalaisen Seppo Sariolan. Ahkerasti kirkossa käyvällä Marja-Liisalla oli tiukat moraaliset säännökset, joita hän myös noudatti. Hän ilmoitti Sepolle jo ensimmäisillä treffeillä, että ”minä en sitten pussaa ennen kuin ollaan kihloissa”. Seppo ei tiennyt, miten näihin asioihin pitäisi suhtautua, joten hän sanoi selvä ja kosi Marja-Liisaa kolmansilla treffeillä, kun he olivat käyneet Turussa elokuvissa.

Marja-Liisa ja Seppo alkoivat pussailla ja Seppo kosketteli usein Marja-Liisan vartaloa sitä peittävän paksun ja epäviehättävän mekon läpi. Marja-Liisa ilmoitti kuitenkin, että ”minä en sitten mene sänkyyn ennen kuin on papin aamen”. Seppo ei halunnut enää kuunnella moista puhetta, vaan sai kuitenkin sovittua Marja-Liisan kanssa, että kyllähän he voivat nukkua yhdessä, jos mitään muuta ei tapahdu. Marja-Liisa myönsi, että siinä on kyllä järkeä.

Marja-Liisa riisuutui ja paljasti hetkeksi nuoren vartalonsa, jonka sitten kätki siveelliseen yöpaitaan. Yöpaidan alta hän otti vielä rintaliivit pois ja repäisi ne kutsuvasti hihastaan pois.

Seppo katsoi naistaan himoiten. Marja-Liisa katsoi maahan, mutta nosti katseensa hetkeksi ja katsoi Seppoa, joka seisoi hänen lähellään vain pitkät lämpökalsarit jalassaan. Katseet kohtasivat, mutta Marja-Liisa loi äitisi silmien näköiset silmänsä jälleen maahan.

He menivät nukkumaan, ja vaikka heillä ei vielä ollut papin aamenta, he rakastelivat. Henki on altis, mutta liha on heikko, ajatteli Seppo. Hän ymmärsi kuitenkin olla sanomatta sitä ääneen. Seuraavana kesänä he menivät naimisiin, ja Marja-Liisa muutti Ulvilaan Sepon rakentamaan taloon. Ja he rakastelivat lisää.

Kului vuosi ja kului toinenkin vuosi, mutta Marja-Liisa ei tullut raskaaksi. Hän puhui asiasta seurakunnan pienryhmissä ja Turusta tuntemansa nuoren pastori Farforsin kanssa, ja meni lääkärinkin puheille, mutta mikään ei auttanut. Onko Sepon siemennesteessä vikaa, Marja-Liisa mietti. Vai olenko minä maho? Seppo mietti, onko hän

niin kuin se viljelijä, joka kylvi siemenensä kalliolle. Kaikki vaikutti toivottomalta.

Seppo ja Marja-Liisa riitelivät usein lapsettomuudesta, Seppo syytti vaimoaan ja Marja-Liisa syytti miestään. Marja-Liisa tiesi, että hänen kohtalonsa oli olla hyvä äiti, sitä hän oli aina halunnut, joten miksei hän voinut tulla raskaaksi? Mitään muuta hän ei toivonut niin paljoa.

Marja-Liisa luki usein Raamattua niin, että meni pihalle penkille istumaan, avasi Raamatun ja antoi tuulen kuljettaa sivuja. Erään kerran hän löysi kertomuksen Aabrahamin vaimosta Saarasta, joka oli lapseton ja vaihdevuodetkin jo kokenut. Jumala ilmestyi Saaralle ja sanoi, että tämä tulisi raskaaksi. Ja Saara nauroi. Mutta niin Saara vain tuli raskaaksi ja synnytti Aabrahamille pojan.

Marja-Liisa näki tämän merkkinä ja ymmärsi, että Jumala puhui hänelle. Sinä iltana Marja-Liisa meni Ulvilan ikiaikaiseen kivikirkkoon, polvistui alttarille, risti kätensä ja sanoi: ”Rakas Jeesus, vapahtaja, joka kuolit meijän syntien tähden. Ja Isä Jumala kaikkivaltias, kääntäkää katseenne teijän lapsenne puoleen ja antakaa hänel lahja viisaudestanne ja armostanne. Antakaa mun tulla raskaaks ja synnyttää lapsi, mieluiten poika, mut kyllä tyttökin käy, ei sil ol nii vällii. Mää kasvatan sen Jumalan armossa ja Raamatun ohjeitte mukkaa, antakaa mul tää lahja. Mää rukoilen teitä. Teijän on valtakunta ja voima ja kunnia ijankaikkisesti, aamen.”

Marja-Liisa poistui kirkosta ja toivoi koko sydämestään, että Jumala kuulisi rukouksen. Hän ei kertonut siitä Sepolle, sillä pelkäsi tämän pilkkaavan häntä.

Sinä iltana he rakastelivat, ja Marja-Liisa uskoi tulleensa raskaaksi. Mutta muutaman viikon päästä kuukautiset alkoivat niin kuin aina ennenkin ja hän hylkäsi toivonsa.

Kului vielä kaksi kuukautta, mutta sitten eräänä yönä Marja-Liisa näki unen. Unessa neljä hehkuvaa enkeliä ilmestyi hänelle ja niillä kaikilla oli neljät kasvot ja neljä siipeä. Ja ne kannattelivat valtaistuinta, josta leiskui sinistä valoa. Ja valtaistuimella istui Isä Jumala, kullanvä-

risen ihmisen hahmossa, ilman partaa tai hiuksia tai valkoista toogaa tai mitään.

Ja Jumalan ääni kuului joka puolelta: ”Marja-Liisa, Huhdan sukua ja huonetta, joka olet Sepon vaimo, Sepon, joka on Sariolan sukua ja huonetta. Minä ilmoitan sinulle suuren ilon, joka on koittava kaiken kansan ylle. Sinä tulet syömään hedelmän ja tuosta hedelmästä sinä tulet raskaaksi ja sinä tulet synnyttämään lapsen, jolle sinun on annettava nimeksi Immanuel. Ja hän on minun lapseni, sillä kaikki hedelmät ovat minun luomiani niin kuin ovat kaikki taivaan ja maan eläimet ja myös Aatamin pojat ja Eevan tyttäret.”

Ja unessa Marja-Liisa kiitti Jumalaa pitkään ja lupasi tehdä kaikkensa ja keskusteli Jumalan kanssa pitkään ilman sanoja, mutta keskusteluiden sisältöä hän ei jälkikäteen muistanut.

Sitten Jumala ja valtaistuin peittyivät valkoiseen savuun, jonka keskeltä loisti kirkas valo, joka hitaasti kohosi taivaisiin. Ja kun savu hälveni, olivat valtaistuin ja Jumala kadonneet. Enkelit katsoivat Marja-Liisaa merkitsevästi ja yksi niistä astui esiin ja oli vielä aikeissa sanoa jotain, mutta silloin Marja-Liisa heräsi.

Seppo kuorsasi Marja-Liisan vieressä eikä ollut huomannut mitään. Kello oli vähän vaille neljä aamuyöstä.

Marja-Liisa nousi ylös ja meni keittiöön. Siellä oli muutama israelilainen appelsiini, joista yhden hän otti, pyöritteli sitä käsiensä välissä kuoren irrottamiseksi, kuori sen ja söi pala palalta.

Olenko minä nyt raskaana? Ehkä. Marja-Liisa katsoi ikkunasta ulos talon ohi kulkevalle kujalle. Katulamppujen valo heijastui paksusta lumisateesta luoden oudon halon lamppujen päähän. Jokaisen lampun varteen oli kiinnitetty valkoinen paperi, johon oli paksuilla kirjaimilla painettu:

JEESUS
TULEE!
OLETKO
VALMIS?

Sinä aamuna Marja-Liisa ja Seppo rakastelivat. Kun Marja-Liisan kuukautiset viivästyivät, hän kävi apteekissa ostamassa juuri myyntiin tulleen kotona tehtävän raskaustestin. Testin mukaan hän odotti lasta. Hän ei sanonut mitään Sepolle, mutta varasi ajan gynekologilta, joka otti verikokeen ja soitti seuraavana päivänä, että onneksi olkoon, Marja-Liisa oli raskaana.

Marja-Liisa kertoi Sepolle ilouutisen ja tämäkin riemastui. Tässä viimein olisi lapsi, joka ratkaisisi kaikki heidän ongelmansa, pelastaisi heidän sukunsa ja avioliittonsa ja Sahaliike Sariola & Pojan ja kaiken.

Ja Marja-Liisa sanoi: ”Rakas, musta hänen nimensä pitäisi olla Immanuel.”

Seppo pyrskähti nauruun. ”I-hi-himmanuel? Oleks sää tosissas?”

”Olem mää. Immanuel Sariola.”

”Mikä ihmeen nimi se muka on? Onks teijän suvussanne jottai Immanueleita?”

”Äläny viitti. Me voidaan sanoo häntä Immoks.”

”Immo Immanuel. Mietitään ny vielä”, sanoi Seppo Sariola sovittelevasti, vaikka tarkoitti, että lapsesta ei missään nimessä tulisi Immanuelia. Eikä myöskään Immoa eikä Manuelia. Eikä Emmanuelia. Hän oli ajatellut, että lapsi nimettäisiin jonkun urheilusankarin mukaan. Jos se olisi poika, niin se saisi nimensä koripallosankari Dr J:ltä eli Julius Ervingiltä. ”Sitä paitti, sehän voi olla tyttökin!” Naisurheilijoiden nimiä hän ei ollut niin miettinyt, mutta ei siitä kyllä Emmanuelleakaan tulisi.

Syyskuussa maa järisi Koillis-Iranissa ja tuhosi koko Tabasin kaupungin. Viisitoistatuhatta ihmistä kuoli ja vielä useammat loukkaantuivat tai menettivät kotinsa. Lehdistössä pelättiin, että nyt Äiti Maa iskee takaisin ja ennustettiin maailmanloppua.

Lokakuussa Marja-Liisan synnyttämisen aika tuli. Ja vaikka hän näytti aivan äidiltäsi, rakas lukija, ei hän synnyttänyt sinua, eikä hänen lapsensa ollut sinun näköisesi. Eikä minunkaan.

”Sehän muni munan”, huudahti kätilö.

Lapsivesi ei nimittäin ollut puhjennut, vaan lapsi syntyi koiranpentujen lailla kalvopussissa, josta napanuora tuli ulos. Lääkäri puhkaisi pussin, ja verta ja lapsivettä valui joka puolelle sänkyä. Kalvopussista vedettiin ruma poikavauva, jonka silmät olivat tiiviisti kiinni. Marja-Liisa alkoi myöhemmin ajatella, että Jumala oli luvannut lapsen syntyvän tällä tavalla, ja mitä useammin hän sitä itselleen toisteli, sitä varmemmin hän uskoi, että juuri näin oli käynyt.

Lääkäri läimäytti vauvaa takapuolelle, jolloin se huusi ja avasi silmänsä. Silmistä heijastuivat sunnuntaiaamuiset auringonsäteet, jotka kertoivat, että tässä on tämän kirjan päähenkilö.

III

KASTAMISEN KIRJA

Suuret, keskiaikaiset, punaharmaat kivet muodostivat ristinmuotoisen rakennuksen, jonka edessä oli kellotapuli. Rakennuksen ympärillä oli hautausmaa, jonka lehdettömät puut kurkottivat marraskuun mustaa taivasta kohti.

Sisällä korkeissa valkoisissa holveissa kaikuivat virret ja psalmit, ja niitä valaisivat kynttilät ja kattokruunun hehkulamput. Käytävän molemmilla puolilla istui puisissa penkeissä muutamia sukulaisia ja perhetuttuja ja takarivissä ristiäisistä pitävä keski-ikäinen nainen paikkaan sopimattomissa kirkkaanoransseissa vaatteissa.

Seinillä oli pyhimyspatsaita katoliselta ajalta. Mukana oli myös veistos Pyhästä Olavista, jolle kirkko oli pyhitetty. Alttaritaulu ja saarnastuoli olivat protestanttisia ja niihin oli kuvattu Jeesus opetuslapsineen.

Alttarin edessä seisoivat pastori Pontus Farfors, Seppo ja Marja-Liisa Sariola, Marja-Liisan veli ja tämän vaimo. Seitsemänkymmentäluvun lopun muodin mukaisesti miehillä oli kireät housut, pulisongit ja otsatukka. Naisilla oli kapea leninki, korkeakorkoiset saapikkaat ja permanentti.

Sukulaiset odottivat hermostuneina seremonian alkua ja kuiskailivat uutisista. ”Katoiksää eile telkkarist?” ”Joo, siäl Etelä-Amerikas. Kauheeta.” ”Mikä siin Jim Jonesis viähättää?” ”Ei Suomes vois tollai...”

Kummitädin sylissä oleva pieni, nimetön lapsi oli melko ruma, mutta tuntui säteilevän rauhaa ympäristöönsä. Oli kuin nyytin paino ei olisi vaivannut sitä kantavaa naista lainkaan vaan päinvastoin tehnyt hänen olonsa kevyemmäksi.

Pastori Farfors oli nuori mies, vasta muutama vuosi sitten teologian maisteriksi valmistunut. Hän oli kiinnostunut rock-musiikista ja maailmanrauhasta, ja suunnitteli ryhtyvänsä nuorisopastoriksi, sillä nuorissa on tulevaisuus. Pastori Farfors ei erityisemmin pitänyt hautajaisista tai häistä, mutta ristiäisissä ja ripillepäästössä hän oli elementissään. Joulu ja pääsiäinen olivat hänelle liian suurieleisiä, mutta laskiainen oli hänestä myös mukava. Samoin ehtoollinen, siinä sai yhteyden jokaiseen seurakuntalaiseen.

Pastori Farfors ei ollut Ulvilan seurakunnan kappalainen, vaan Marja-Liisa Sariola oli erikseen sopinut seurakunnan kanssa, että hänen ystävänsä Turusta voisi tulla kastamaan hänen poikansa.

Ennen ristiäisväen tuloa oli kikkailuun viehtynyt pastori Farfors kiivennyt saarnastuolin taakse ja virittänyt ikkunan luo pienen, mutta tarkan valonheittimen. Hän oli kytkenyt sen virtajohdon jatkojohtoon, jonka oli vetänyt maton alta alttarin eteen kastemaljan luokse. Kastemaljan takana oli vielä toinen jatkojohto, jossa oli kytkin päälle ja pois. Nyt valo oli kytkettynä pois päältä.

Kirkkoväki oli saanut siunauksen, veisannut virsiä, lausunut rukouksen lapsen puolesta ja kuullut raamatunlukua. Oli Farforsin mielestä eettisen kohokohdan vuoro, vaikka hän olikin varannut pienen kikkansa vielä myöhemmäksi.

”Rakkat seurakuntalaiset, ystävät ja sukulaiset”, pastori Farfors saarnasi. ”Kääntykä, sillä taivaste valtakunta on tullu lähelle! Näil sanoil Johannes Kastaja aikanaan julisti Juudea autiomaas meijän ajanlaskun alkuvuosina. Vanhas testamentis profeetta Jesaja ilmottaa, et jonain päivän ääni tulee huutamaan autiomaas, ja hän ennust juur Johannes Kastajan tulemise. Ja samon Johannes Kastaja ennusta jonkun toise tulemise, ja hänelt periytyy meijän tapa kastaa lapsii seurakunna jäseneks.”

Pastori Farfors katsoi kirkkokansaa. Väki katseli jalkoihinsa, kelloihinsa tai vilkuili kirkon sisustusta. Pastori päätti kuitenkin jatkaa, sillä hän tiesi, että viimeistään lopun yllätys tekisi kaikkiin vaikutuksen.

”Monet tulivat Johannekse luo tunnustamaan syntejään ja Johannes kasto heijät Jordan-joes. Mut ku Johannekse luo tuli fariseuksii ja saddukeuksii, hän sanos heil: ’Te käärmen sikiöt! Kuka teil on sanonu, et te voitte välttä tulevan viha? Tehkää hedelmä, mis teijän käántymys näky’ Ihmise kysysivät hänelt: ’Mitä meijän sit pitää tehdä?’ Johannes vastas heil: ’Kel o kaks paita, antakon toisen sil, kel ei ol yhtän. Kel o ruoka, tehkö samon.’ Ja ku Johannes puhus täl taval ja kasto juutalaissi, kaik arvuutteliva, olik hän Messias eli Vapahtaja! Mut kun he kysysivä tätä Johanekselt, hän vastas: ’Minä kastan teijä vedel parannuksee, mut mun jälkeeni tulee toine, joka o minuu väkevämpi. Minä en kelpaa ees avaamaa hänen kenkäns nauhoi. Hän kastaa teijä Pyhäl Hengel ja tulel.’”

Jotkut ristiäisväestä haukottelivat jo avoimesti, vaikka pastori Farfors mielestään saarnasi hyvin ja voimakkaasti. Hänen viestinsä oli pitkään mietitty. Pitäisikö sitä vielä lyhentää?

Lannistumaton pastori Farfors pääsi loppuhuipennukseensa: ”Sillo Jeesus tuli Galileast Jordanil Johanneksen kastettavaks. Johannes esteli ja sanos: ’Sinäks tulet minun luokseni? Minunha pitäis saada sinult kaste!’ Mut Jeesus vastas hänel: ’Älä nyt vastustel. Näin meijän on tehtävä, et me täyttäisimme Jumalan vanhurskaan tahdo.’ Sillon Johannes suostus hänen pyyntööns. Ja niin meki nyt kastamme tän lapse, ja otamme hänet elävän seurakunna jäseneks.”

Harmaisiin ja ruskeisiin pukuihin pakottautuneet miehet ja naiset ymmärsivät saarnan loppuneen ja kohosivat istumaan ryhdikkäämmin. Pastori Farfors vilkaisi kanttoriin, joka löi sormensa urun koskettimille.

Seurakunta veisasi virren istualtaan. Useimmat kylläkin vain hymisivät tai aukoivat suutaan.

Pastori Farfors sanoi: ”Jeesus sano: ’Minulle on annettu kaik valta taivaas ja maan pääl. Menkää siis ja tehkää kaik kansat minu opetus-

lapsiks: kastaka heit Isän ja Pojan ja Pyhän Henge nimee ja opettakaa heit noudattamaa kaikkee, mitä minä ole käskenyt teijä noudattaa.' Me nousta nyt tunnustama meijä yhteine usko."

Väki nousi hitaasti penkeiltään kertomaan, että he uskoivat Jumalaan, Isään Kaikkivaltiaaseen, taivaan ja maan Luojaan. Pastori Farfors ei ollut kovin teoreettisesti suuntautunut, eikä häntä häirinnyt, että useimmat tunnustivat uskoaan rippikoulun ulkoluvun nuotilla tietämättä, mitä oikeastaan tunnustivat. Mutta niin he vain tunnustivat uskonsa Jeesukseen Kristukseen, joka sikisi Pyhästä Hengestä, syntyi neitsyt Mariasta, kärsi Pontius Pilatuksen aikana, ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin.

Sitten he tunnustivat uskovansa pyhän yhteisen seurakunnan, pyhäin yhteyden, ruumiin ylösnousemisen ja iankaikkisen elämän, vaikka harva oikeastaan edes tiesi, mitä nämä tarkoittivat. Ne olivat enemmänkin salaperäinen loitsu, joka piti lausua kirkossa, koska se kuului hyviin tapoihin.

Seurakuntalaisten yhä seistessä pastori Farfors viittasi kummeille, jotta he toisivat lapsen hänen luokseen. Kummitäti laski kapaloidun vauvan lähelle kastemaljaa.

Pastori Farfors katsoi kytkintä kastemaljan takana ja sijoitti jalkansa sen viereen.

"Te vanhemmat olette antanu täl lapsel nimen Julius Johannes, ja mää kastan sinut Julius Johannes Sariola" – ja nyt pastori Farfors laittoi kätensä maljaan ja valutti sieltä kämmenellisen vihkivettä lapsen otsalle – "Isän" – toinen valelu – "Pojan" – kolmas – "ja Pyhän henge nimee."

Kun pastori Farfors kolmannen kerran valutti vettä lapsen päälle, hän painoi jalkansa kytkimelle, ja sateesta huolimatta kapea auringonsäde paistoi suoraan lapsen kasvoille. Kaikki seurakuntalaiset vetivät henkeä ja ihmettelivät suuresti. Vauvaa valo häikäisi ja se heräsi unestaan.

Seuraavaksi pastori Farfors otti alttarilta paksun valkoisen kynttilän, sytytti sen kastepöydällä palavasta kynttilästä ja antoi pikku-Juliuksen vanhemmille.

Sitten veisattiin toinen virsi, minkä jälkeen pastori Farfors salli katraansa istua. Hän suoritti esirukouksen ja sitten oli vuorossa Isä meidän, joka olet taivaissa.

Kirkonmenojen jälkeen ristiäisväki vetäytyi autoihinsa, joilla ajoi Sarioloille, missä nautittaisiin kahvia, karjalanpiirakoita ja kakkua. Pastori Farforskin kutsuttiin mukaan, ja hän lupasi tulla omalla autollaan hoidettuaan ensin pari asiaa.

”Aika erikoinen pappi tää Farforssi”, sanoi Seppo Sariola vaimolleen heidän poistuessaan kirkosta.

”Mutta eikso hyvä saarnaamaa?” vastasi Marja-Liisa Sariola.

Kun kanttorikin oli lähtenyt kirkosta, pastori Farfors nousi taas saarnastuoliin ja kiipesi hakemaan lamppuviritelmänsä, etteivät ulvilalaiset papit löytäisi sitä. Farfors nosti pienen valonheittimen käteensä ja huomasi ihmeekseen, että sen johto ei ollutkaan kiinni jatkojohdossa.

Olivatko sadepilvet todella hajaantuneet ja antaneet yksinäisen auringonsäteen pilkottaa välistään kirkon ikkunasta sisään ja lapsen naamalle? Ei kai se ollut mahdollista.

IV

JIMIN KIRJA

Juliuksen syntymän aikoihin me – siis minä ja muu maailma – seurasimme jännittyneenä omituisen amerikkalaislahkon viimeisiä päiviä.

Kaikki alkoi James Warren Jonesista, joka oli jo lapsena omituinen. Hän luki enemmän kuin kukaan muu kylän pojista ja käyttäytyi aina jotenkin ihmeellisesti, kuin hän ei olisi ymmärtänyt hävetä erilaisuuttaan. Poika oli äkkipikainen ja vallanhimoinen, älykäs ja pistäväkatseinen, oikeudenmukainen ja puhelias.

Hänen vanhempiaan koettelivat 30-luvun lama, eikä Jimin lapsuus ollut mitenkään onnellinen. Isä oli saanut suursodassa sinappikaasua ja viettänyt monta vuotta hullujenhuoneella. Jimin lapsuudessa hän veti välillä valkoisen hupun päähänsä ja meni naapurikylään rikkomaan mustien työläisten ikkunoita. Jim tiesi, että se ei ollut oikein, sillä Jumala rakastaa kaikkia.

Jim oli hyvä koulussa, ja tajusi pian olevansa älykkäämpi kuin vanhempansa. Pienenä hän oli kysellyt heiltä vastauksia elämän suuriin kysymyksiin. Mitä tapahtuu kuoleman jälkeen? Koska Jeesus tulee takaisin? Onko avaruudessa asutusta? Mikä on elämän tarkoitus? Mutta vanhemmilta ei koskaan tullut vastauksia. Jim tajusi, että hänen oli itse keksittävä vastaus. Jim luki paljon ja tutustui suuriin ajattelijoihin, kuten Marxiin, Staliniin, Gandhiin, Hitleriin ja Jeesukseen. Jokaisella oli hyviä ajatuksia, mutta kukaan ei ollut aivan löytänyt totuutta.

Yhdysvallat lopetti toisen maailmansodan ydinpommeilla, kun Jim oli juuri aloittanut lukion. Richmondin ja kilpailevan lukion välillä pelattiin koripallo-ottelu, jota ennen Jim piti isot hautajaiset vastustajakoululle. Teini-ikäinen poika saarnasi siellä hyvin vakuuttavasti. Vaikka hautajaiset olivat vitsi, kaikki vakuuttuivat, että hänestä tulisi vielä pappi.

Muutamaa vuotta myöhemmin indianalaispoika kirjoitti ylioppilaaksi, meni naimisiin ja liittyi kommunistiseen puolueeseen. Yhdysvaltain kommunistivainot olivat kuitenkin juuri alkamassa ja Jim halusi keksiä jonkun toisen tavan osoittaa marxismiaan. Hän keksi soluttautua kirkkoon ja olikin hetken aikaa metodistipappi. Kirkon johtajat eivät hyväksyneet sitä, että Jim päästi mustia seurakuntaansa ja hän joutui eroamaan tehtävästään.

Lopulta Jim päätti perustaa oman kirkkonsa, jotta voisi saada aikaan sosialistisen vallankumouksen. Hän vuokrasi pienen kulmahuoneiston Indianapolisista ja alkoi pitää siellä jumalanpalveluksiaan, joissa puhuttiin kielillä, parannettiin käsillä, ennustettiin ja soitettiin reipasta musiikkia.

Mies tutustui muiden kulttien johtajiin, alkoi käyttää huumeita ja ymmärsi, että hän ei ollut niinkään Jeesuksen välikappale kuin Jeesus itse.

Jim Jones pukeutui kuin Elvis ja väitti olevansa uudelleensyntynyt Jeesus, Buddha, Gandhi, Lenin ja faarao Akhenaten. Tuhannet ihmiset seurasivat häntä ja kuuntelivat saarnoja siitä, miten Pyhä Henki oli heidän kaikkien keskuudessa, mutta miten Vallankumous-Jeesus ilmeni juuri Jim Jonesissa itsessään. Jones saarnasi, että seksi kuului vain avioliittoon, mutta itse päätyi usein sänkyyn lahkon mies- ja naisjäsenten kanssa.

Kansan temppeli uskoi uuteen sosialistiseen ja ateistiseen evankeliumiin. Yhdysvallat oli Antikristus ja kapitalismi oli Antikristuksen järjestelmä. Ydinsota tuhoaisi koko maailman, mutta valitut selviäisivät hengissä ja loisivat uuden sosialistisen Eedenin paratiisin maan päälle. He perustivat Guyanaan Jonestown-nimisen maatalouskommuunin, johon muutti noin tuhat lahkolaista.

Kuukausi Julius Sariolan syntymän jälkeen Jim Jones ja yhdeksänsataa hänen seuraajaansa surmasivat itsensä, kun Neuvostoliitto hylkäsi lahkon haaveet turvapaikasta. Lahkolaiset pelkäsivät, että FBI tappaisi heidät ja tekisi heidän lapsistaan fasisteja, joten he halusivat tehdä vallankumouksellisen itsemurhan. Kansan temppelin jäsenet sekoittivat syanidista, rauhoittavista lääkkeistä ja hedelmälimonadista itselleen tappavan cocktailin, jonka nauttivat ja kuolivat nopeasti.

Jim Jones ei kuollut myrkkyyn. Hän ampui itsensä samana päivänä aurinkotuolissa, josta oli katsellut seuraajiensa joukkoitsemurhaa. Vähän sen jälkeen Kansan temppeli julistettiin konkurssiin ja jäljellejääneet tuhannet jäsenet löysivät muuta tekemistä elämälleen.